

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejmana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.10
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „pomanjšanikih“ se plačuje za navadno trislopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za vsake črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kror.“ na starem trgu in v banski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo: dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcev in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

P. n. gg. naročnikom!

Presrečno hvalo izrekamo vsem p. n. gg. naročnikom, ki so nam zvesti ostali v novem letu, kakor tudi vsem onim rojakom, ki so letos v prvo naročili naš list. Pomnoženo število naročnikov nam priča, da narod naš list prijazno sodi, da mu je naklonjen in da ima vanj zaupanje. Tako spričevanje nam je bolj po godu, nego denarni dobiček, katerega nimamo. Da ne bomo lista iz svojega zakladali, prosimo č. gg. naročnike, naj nam naročnino blagovoljno naprej pošljejo. One gospode pa, ki so še za lansko leto na dolgu, prosimo naj naredijo tako, da nam ne bo treba več te neveselosti spominjati. Naj posnemajo mnoge rodoljube, ki so plačali uže zdaj do 31. decembra 1884., ali vsaj one, katerih naročnina sega do sv. Ivana; v najskrajnem slučaju naj nam pošljejo vrhu lanskega zastanka še 1 gl. 10 kr. kot naročnino na prvo četrt leta. Izpolnjujmo vsak svojo dolžnost, potem bo „Soča“ lepo napredovala in mnogo koristila. Opravištvu brez plačujočih naročnikov ne more nič. Ako je opravištvu na suhem, tudi „Soča“ ni mokra in ne more teči. Če jo pa naročniki podpirajo, tedaj veselo dere in podira sovražne nakane naših nasprotnikov. Rojaki, „Soča“ je v Vaših rokah; kakor bote skrbeli za njo, taka bo. Da jo bote podpirali in da je ne pustite brez duševne in gmotne pomoči, je trdno preverjeno **OPRAVIŠTVO „SOČE“.**

Članom društva „Sloga.“

Dasi je vsebina naslednjega članka namenjena v prvi vrsti društvnikom našega političnega društva „Sloga“, djali smo ga vendar na prvo mesto, ker prav mnogo naših naročnikov in čitateljev je vpisanih v imenovano društvo, ker je dobro, da so društvene

LISTEK.

Patrijotizem, rodoljubje.

Slovenci Napoleon I., ki je menil, da bo zvezde z neba klatil, je na zadnje v svojem pregnanstvu učil otroke in vojake kršanski nauk. To je bilo blizu najbolje dejanje, katero je na svetu izvršil. Ker je bil v svetnih rečeh velik, pokazal se je velikana tudi v omejenem podučevanju. Učil je ne po lastni glavi, ampak s potrebno ponižnostjo po edinem vodilu za kršanski nauk: po katekizmu.

Nekaterim ljudem je prirojeno, da hočejo biti veliki in posnemajo v svojem dejanju velike može, ali ker jim manjka potrebna podlaga za velikost, se pogosto osmešijo. Tudi Napoleon ima svojega posnemalca pri nas, ki hoče učiti kršanski nauk, gospoda R.; ali žalibog da ta gospod ne uči kerš. nauka po katekizmu, ampak po svoji glavi, zato je njegovo početje nespametno in posnemanje velikega Napoleona smešno.

G. R. meni: „der Nationalitätsschwindel ist ein Götze“ (narodni švindeln je malik) in kdor mu streže, „hat Christi Gebot „die Liebe zum Nächsten“ übertreten“ (je prestopil Kristovo zapoved o ljubezni do bližnjega). Njegovo sodbo o švindelnu podpisem tudi jaz, če tudi nimam dejanske izkušnosti o tej reči; menim, da g. R. bi teče ne trdil, ako bi ne bil o stvari popolnoma prepričan; pričevanje strokovnjaka je dokazilo. Kar g. R.—u ne dam veljati, je to, da ra-

zadeve znane tudi rodoljubom zunaj društva in ker bi meral prav za prav vsak zaveden in naroden gorški Slovence pristopiti tej važni in potrebni politični družbi.

Društvo „Sloga“ bo imelo prihodnji četrtek, 17. januarja t. l., ob 11. uri zajutra, kakor smo že zadnjič omenili, v prostorih podpornega društva na Travniku, h. št. 16 svoj redni letni občni zbor. Pri tej prilike se navadno spoznava, koliko navdušenosti je med narodom za politično delovanje in katere može rado vidi v svojem krogu. Zato vabimo gospode društvenike, naj se udeležé občnega zbora v prav obilnem številu, da pokažejo svojo zrelost na političnem polju in da si izvolijo zopet zaupne može po svojem spoznanju in prepričanju. Zdaj je prilika, da se odstranijo može, ki morebiti ne izpolnjujejo svojega mesta, in da se postavijo na svečnik taki, katerih luč je zdaj pod mernikom. Ako ena treska dolgo gori, zgori nazadnje in ne daje več svetlobe; zato je dobro, da se treske premenjuje in da na mesto starih, pogorelih se prižgejo nove, ki so še cele, suhe in dobro nacepljene, da bodo širile obilno svetlobe in gorkote na vse strani. V ta namen naj bi bila udeležitev obilna.

Odbor političnega društva nastavlja je po deželi svoje poverjenike, ki so mu desna roka v vsem njegovem početju. Dobri poverjeniki so steber političnemu društvu, kakor smo vjasnili v nekem članku lansko zimo. Oni nabiraje ude v svojem okraju, budijo narod k politični zavednosti, ga ohranjujejo v dobrem prepričanju, posredujejo med odborom in posameznimi društvniki, poročajo odboru želje in potrebe svojega okraja, sprejemajo od odbora naznanila in vodila v političnem gibanju, prejemajo letnino njim priporočenih članov v imenu društvenega denarničarja, kateremu pošiljajo nabrane vsote in so z eno besedo v eni osebi odbor za svoj poverjeniški okraj.

Takih poverjenikov je „Sloga“ imenovala okolo 40; z malimi izjemami prevzeli so vsi častno nalogo in so jo reševali po svoji moči, nekateri prav izvrstno, sebi in narodu v čast. Po nekaterih krajih bila je prošnja zastoj in taki okraji ostali so brez političnega sadu. Treba je, da se tudi ti preorjejo, prekopljejo, preplevejo in da prevzame kdo iz narodne navdušenosti opravilo vrtnarja ali okopovalca za tak kraj. Najbolji bi bili taki može za ta posel, ki politično gibanje opazujejo z odprtimi očmi in ki imajo tudi toliko skrbi, da sporočijo, kar so opazili, društvniku

zumeva pod narodnim švindelnom to, kar mi imenujemo narodujaštvo, rodoljubje (Nationalismus). Ta „švindeln“ ni proti zapovedi Kristovi, ampak se ž njo vjema. Ako bi bil g. R. bral katekizem, na kateri se sklicuje, našel bi bil (III. del, stran 471) o svojem „švindelnu“ ta le nauk (Ta uvod smo nekaj premenili; g. pisatelj nam menda ne zameri. Ur.):

„Domovina nam je naša ljuba domača dežela, v kateri smo bili rojeni, pa tudi ljudje, ki so z nami vred v tej deželi doma. — Do te dežele imamo svoje posebne dolžnosti: to deželo smo dolžni ljubiti!

A zakaj?

a) To nam veleva uže prirodna postava. Drevo najlepše raste in se najboljšé obnaša v svoji domači zemlji. Ptica se rada povračuje do gnezda, v kojem se je izlegla; tudi druga žival rada zabaja do ležišča, v katerem se je odgojila. Tudi človeku srce najbolj bije za ljubo domačo deželo—če ni še po vsem izprijen in izpačen. Nikjer mu solnce mulejše ne sije; nikjer mu cvetice krasnejše ne cvetó, nikjer mu ptice prijetnejše ne žvrgolé: kakor v ljubem domačem kraju. Vzemi gorjanca izmej njegovih neuljudnih hribov, ki ga živé le z revno hrano, prestavi ga v najprijaznejšo dolino in oskrbi ga z vsem potrebnim: vendar se ti bo milo oziral po svojih planinah, in si želel nazaj v „planiški raj.“ Po takem nam je uže stvarnik sam v srce vtisnil čut za domovino, in uže sama natorna postava nam veleva, da ljubimo svojo domovino, ljubimo svojo domačo deželo.

b) To zahteva od nas tudi hvaležnost. Naša ljuba domača dežela nam oskrbuje živeža in obleko,

odboru. Združenimi močmi povzdignil bi se narod do večje veljave.

One gospode, ki so bili poverjeništvu sprejeli in ki niso še poslali vpisovanskih pol ali računskatega razkaza, prosimo, naj storijo to v kratkem, ako je mogoče, še pred občnim zborom, da bo denarničarjev račun toliko bolj natančen in popoln, to je: da bo imel manje ko mogoče zaznamovanih zastankov na letnini. O društvnem stanju v posameznih krajih pričalo bo letno poročilo, v katerem bodo navedeni poverjeniki s svojimi udi po imenu. Poročilo naznani tudi dohodke in stroške društvene ter zneske, ki so še na dolgu pri članih.

Ker je društvo prevzelo v svojo skrb otroški vrt v Gorici, položi v svojem poročilu račun tudi gledé tega zavoda. Inventar vsega premakljivega premoženja otroškega vrta je uže sestavljen, tudi račun o dohodkih in stroških za preteklo leto je gotov. Po želji nekaterih darovalcev in odbornikov priobči se z računom vred tudi imenik onih človekoljubov, ki so pripomogli k blagi ustanovi. Poročilo naznani bo javno potrjenje radodarnih doneskov in naj jim čim enem polkaže, kako se je denar porabil. Rodoljubi, ki niso darovali še nič za otroški vrt, naj se spomnijo, kolike vrednosti jo ta domači zavod, ki je naš, za odgojo naših otrok in za napredek našega naroda, ter naj odprejo srce in možno ljubi deci.

Pri občnem zboru se bo obravnavala peticija na visoko ministerstvo za vpeljavo deželnega kulturnega sveta na Goriškem, o katerem govorimo na drugem mestu, ter za razširjenje cest in za podporo otroškega vrta. Občni zbor bo imel torej toliko važne stvari, da je vredno, da se ga udeležé vsakdo, kdor ni posebno zadržan. Pa tudi društvo ima toliko važnost in tako obširen délokrog, da dobi kaj dela v njem vsak, kdor mu pristopi. Kdor ne more drugače delovati za narod, naj deluje s tem, da se vpiše v politično društvo, ki ima potem enega ude več in za enega ude več veljave, da posluša nanke in navode, katere mu dajejo može, do kojih ima zaupanje, in da plačuje letnih 50 kr. za društvene, politične, občekoristne namene. Torej rodoljubi na svidenje v obilnem številu pri občnem zboru, na svidenje v društvnem imeniku!

daje stanovanje in varstvo (živenju in premoženju); skrbela nam je za lepo odrejo in nam še zmerom skrbi za različne dušne in telesne potrebe. Ljubezen pa išče ljubezni v plačilo in povračilo. Prav močno bi se torej pregrešili zoper hvaležnost: ako bi ne skazovali ljubezni svoji domovini.

c) K ljubezni do domovine nas priganja tudi zgled večnega Učenika. Jezus je svojo domačo deželo prisrčno ljubil, ter najprej skrbel za zveličanje svojih rojakov. (Vladika Strossmayer je menda dejal: da je bil Krist prvi patrijot in rodoljub!) In solzil se je takrat, ko je v duhu prevedel nesrečno osodo svoje domovine in posebno njenega poglavitnega mesta! Todaj!...

A kako bomo izkazali ljubezen svoji domovini?

a) Treba, da ljubimo in spoštujemo vladarja svoje domovine.

b) Da spoštujemo in zvesto spolnujemo postavce, ki jih daje vladar v prid domovine.

c) Ljubezen izkazujemo domovini: če ohranimo lepe domače sege, hvalevredne navade, dobre navade (ali pa jih vvedemo) nasproti pa zatiramo slabe navade, grde vraže, škodljive napake, in s tem skrbimo za slavo in čast svoje domovine. — Lepa navada mej Slovenci je znana gostoljubnost, prijazna postrežljivost, temeljita bogaboječnost, gorečnost za božjo čast in službo božjo in lepoto hiše božje. Skrbni bodimo, da v takih in jednakah čednostih ne opešamo: nego le še bolj napredujemo in se vedno bolj spolnujemo.

d) Svoji domovini izkazujemo ljubezen s tem: da

Deželni kulturni svet.

Ne more se tajiti, da zdrav in močan kmečki stan je ena pglavitnih podlag močni in trdni državi. Kakor hira kmečki stan, tako tudi država, ki jemlje iz njega svojo denarno, vojaško, pogosto tudi vladno moč, svoje odgojitelje in učitelje v svetnih in božjih rečeh. Ni se torej čuditi, da vsaka modra vlada obrača svojo posebno pozornost na blagor delavnega kmečkega ljudstva. Tudi avstrijski vladarji bili so od nekdanjih prijatelji kmečkega stanu. Že v preteklem stoletju so ustanavljali društva, ki naj bi kmetu pomagala in ga učila pri njegovem delu. Očetovski skrbi avstrijskih vladarjev za blagor kmečkega ljudstva ima se tudi goriška kmetijska družba zahvaliti, da se je začela in da se vzdržuje.

C. k. kmetijska družba v Gorici imela bi pospeševati napredek v raznih strokah umnega kmetijstva. Ta svoj namen tudi dosega, pa ne popolnoma. Po svoji sedanji uravnavi je ta družba bolj primerna ravnini, ko gorskim krajem naše dežele, pa tudi ravnini ne celi, ampak najbolj oni na desnem bregu Soče. — Letnina goriške kmetijske družbe znaša 4 gl. in je najvišja v celi Avstriji. Veliki posestniki z ravnine med Sočo in Avšo, katerim obdelujejo zemljo koloni, utrpijo tako letnino. Manjši posestniki na Krasu, po Kanalskem in drugod ne zmorejo z lahka take vsote, posebno pa ne v sedanjih revnih letinah.

Obnavljanje tega društva vrše se le v enem jeziku, v onem, katerega gorski posestniki, kojih ima dežela lepi dve tretjini, ne razumejo, in sicer v mestu, kamor ne more vsakdo priti, kadar bi hotel. — Odtod prihaja, da izmed naših malih in srednjih kmetov je le malokdo vpisan v kmetijsko društvo in da šetisti, ki je vpisan, se društvenega delovanja ne udeležuje, ker se čuti v njem kot peto kolo ali tuja in mu ni ugajena pot, da bi mogel svoje potrebe izraziti. — Lansko leto izvolilo je društvo svoj osrednji odbor tako, da ima skoro same zastopnike jugozahodne ravnine, med njimi več goriških odvetnikov, in da dve tretjini dežele sti v njem komaj zastopani. — Po taki sestavi določujejo o blagru kmetijskega stanu cele dežele zastopniki skoro le enega dela in sicer takega dela, katerega koristi niso enake s koristmi onih delov, ki so v društvu skoro le po imenu zastopani.

Tako stanje ni hvalevredno. Ako bi ne imeli deželna kmetijske šole, bi kmetijstvo v nekaterih naših krajih preje ponehovalo, ko napredovalo. — Za varovanje in oskrbovanje kmetijskih koristij potrebujemo takega velikega društva, h kateremu je lahko pristopiti, katerega razprave se vršijo v umljivem jeziku, da se jih kmet lahko udeleži, ki ima svoje podružnice, v vsakem sodnijskem okraji eno. Podružnice bi imeli Bolc, Tolmin, Cirkno, Kanal, okolica goriška, Ajdovščina, Komen, Sežana in drugi okraji v ravnini. — V tako podružnico bi lahko pristopili kmetje dotičnega okraja in bi se posvetovali o svojih koristih. Svoje sklepe in nasvete bi pošiljali osrednjemu odboru, da jih potrdi in izvrši. Na tak način bi imeli mnogo bistrih glav po celi deželi, ki bi se s kmetijstvom pečale, med tem ko v sedanji kmetijski

družbi je zdaj par gospodov, ki vse volijo, od katerih se ne more zahtevati, da naj poznajo potrebe vseh krajev na Goriškem.

Društvo naj bi vodili možje imenovani od visoke vlade in deželnega odbora in načelniki posameznih podružnic. Ustanovitev podružnic naj bi se postavno zapovedala. Tako bi bila v društvu cela dežela zastopana po možeh vzeti iz vseh okrajev in imeli bi tudi mali posestniki, ki, če tudi mali na posestvu, so pogosto jaki na duhu, priliko, da bi svoje želje in potrebe, svoje misli in nazore v domači podružnici izrazili. Take družbe imajo že drugod, n. pr. na Tirolskem, na Češkem, in jih imenujejo deželni kulturni svet. Taka družba se more vpetjati le po posebni deželni postavi. Društvo „Sloga“ boprosilo visoko c. k. ministerstvo, naj bi predložilo učelnemu zboru goriškemu načrt postave za vpejavo deželnega kulturnega sveta na Goriškem.

Dopisi.

Iz goriške okolice, 2. jan. — Kdor je postavljen za oskrbnika in varuha občnega blagra in ljudske koristi, mora mu biti sveta dolžnost vsled sprejete službe, tudi resno o.

Kolika dobrota da so lepe poti, dobre ceste za živino in ljudi, znano je vsem. Oj cesarja Jožefa se pripoveduje, da je na svojih potovanjih po cesarstvu sosebno gledal na turnske ure in na ceste in po njih meril rednost in pričnost podložnikov.

Iz Gorice skozi Šempeter in dalje v Ipavsko dolino imamo skladavno cesto, ki se večinoma uzdržuje z davki dotičnih deželanov. Po tej cesti hodi in se vozi dan na dan več ljudi in prevažajo se več blaga, kakor po kateri drugi cesti, ki drži v goriško mesto. Ali se pa ta cesta oskrbuje in vzdržuje tako, kakor bi trebalo? Smelo trdim, da ne. Ne omejam tega, da je cesta preozka, da se po kačje zviija in ovija; omeniti pa moram najprej zloglasni pogubni ovink pri župnijski cerkvi šempeterski. Da se trpi na skladavni cesti do konec 19. stoletja po Kristusu tak silno ozek ovink med hišami na obeh straneh, s kakoršnim ovinkom se težko more še druga cesta ponašati, bi drugod služilo celi deželi v sramoto, naši služil le v kvar in nesreče, sramote ne čutimo. Koliko nesreče se je že na tem ovinku, pravi karibdi ali koritu, pripetilo ljudem in živini, o tem vedó pripovedovati ne le stari, marveč tudi mladi ljudje, sosebno Šempeterci. Ali ni mari nikdo odgovoren za take nesreče na tem nesrečnem strahovitem ovinku?!

A to, kar sem te dni videl na tej skladavni cesti od Šempetra proti Učji dragi, to je pa že odveč. Nemeč bi rekel: das bringt einen Ochsen um. — Kdaj je dal slavni cestni odbor blato in zemljo iz odtočnih preplivih in preozkih obstranskih jarkov izkidanati na cesto, to mi ni znano. A da mora vže precej časa biti od tega, spričuje trava na kupih, ki tako lepo zeleni in raste, da je veselje. Ali mari namerava slavni cestni odbor na teh kupih napraviti senožet, travo

„Oj ljubi, lepi in pošteni — slovenski materni jezik, s katerim sem prvič klical svojo ljubeznivo mamo in dobrega ateja; v katerem so me moja mati učili Boga spoznavati; v katerem sem prvokrat častil svojega Stvarnika: tebe hočem hvaležno spoštovati in ohraniti kakor najdražji spomin svojih rajnih roditeljev; za tvojo čast in lepoto hočem po pameti skrbeti, kolikor mi bo mogoče; v slov. jeziku hočem najrajši hvaliti Boga do svoje poslednje ure; v slov. jeziku hočem najrajši učiti svoje ljube brate in sestre — Slovence; in kakor hvaležni sin svoje ljube matere — želim: naj bi bila moja poslednja beseda slovenska, kakor je prva bila slovenska!“

To je bil mož, to je bil škof — Slovenec. — Svoji domovini izkazujemo ljubezen:

f.) ...s tem, da zvesto spolnujemo svoje dolžnosti — vsak na svojem mestu, vsak v svojem stanu; da tako pripomoremo v prid, pa tudi čast in slavo svoje domače dežele.

g.) ...s tem, da jo branimo in varujemo zunanjih in notranjih sovražnikov. (Za domovino dolžni smo dati kri in življenje, če bi bilo trebé. A braniti jo imamo z jezikom, govorom in peresom tudi notranjih sovražnikov in nasprotnikov! Opaz. prepisovalca.)

h.) Ljubezno do domovine skazujemo s tem, da molimo za svojo domovino: naj bi odvrnil do brotljivji Beg vse hudo od naše ljube domače dežele i. t. d.“

Glejte, g. R., kako drugače uči nauk o domoljubju. Jaz bi se skoro rajši ravnal po tem, nego po Vaših besedah. — Hvaležnost, obzirnost, spoštljivost (pjeteta) do svojih dobrotnikov in predstojnikov so: vrline, kreposti, čednosti: izvirajo pa vse te iz pravičnosti kršanske! Jednako so tudi lepe lastnosti: patrijotizem, domoljubje, rodoljubje, narodnjaštvo. In izvir jim je isti, kakor z gore: čerke so pravičnosti! Prosim, vzemite to na znanje!

na dražbi prodajati in tako davkopllačevalcem davke za cestne potrebe znižati? Ta misel bi ne bila slaba. — Ti blatni kupi zasedajo cesto do 130 centimetrov, nekteri celo do 2 metra. Da se morejo vozovi, sosebno široko naloženi ogibati, morajo deloma voziti čez te blatne kupe. To sedaj že gre, dokler so kupi mehki, ker jih kolesa režejo, če pa zamrznejo, bo to težej in tudi nekoliko nevarno.

Tako se je tudi lansko leto godilo. Pustili so kupe ležati, da so ne samo ozeleneli, marveč čvrsto travo obrodili, ker so morda več ko pol leta na cesti čakali odrešenja. Vpraša se toraj slavni cestni odbor: ali misli te blatne kupe s ceste spraviti in kdaj? Ali bode morda čakal, da se jih časoma dež vsmili in spet v stranska jarka polagoma spere, v kojih pa sedaj ni prostora ker sta polna?

Na nekem mestu te skladavne ceste je še neko drugo čudo, katero tuji in domači lahko ogledujejo in premišlujejo. V klancu pod sedlom (raztočjem med Šempetrom in Učjo drago) se je strm in mehok svet na cesto udrl in zemlja zaseda cesto več ko en meter na široko in 29 korakov na dolgo. Ravno v tem klancu je cesta precej ozka in voznja zarad tega še bolj nevarna. Upraša se spet slavni cestni odbor: ali ni še tega videl?! Saj ni to od večeraj marveč uže leto in dan. Ali morda misli slavni cestni odbor čakati, da vsedeni svet polagoma odnese in spere deževnica, ki sedaj okoli vsedenega sveta teče ter cesto spira in odnaša?! Če bode sl. cestni odbor na to čakal, bo njemu, to je sedanjim njegovim udom, to težko dočakati.

Tudi hrušča, s katerim se ta cesta posipa, ne smem pozabiti. Ta hrušča se menda dovažajo iz Vertojbe, pa je zelo slab, k temu se zelo z zemljo namešan in tako prav dobro blago za množenje blata in da cesta vedno mehka ostaje, tako se vsaj kolesa ne potarejo. Da je to resnično, se vsak lahko prepriča sedaj, ko je cesta ravno na novo posuta.

To mao o tej skladavni cesti je načrtal nekdo, kateremu je pri sri občna korist, ki tudi plačuje priloge za to cesto in ki se zelo čudi, da veljavni možje, sosebno občinski predstojniki, o tacih nerednostih in nerodnostih molče in se ne ganejo. Pomozi Bog!

V Kanalu, 8. jan. — Naša čitalnica je imela v nedeljo 30. decembra svoj občni zbor. Došlo je zadostno število udov in predsednik pozdravi navzoče s kratkimi besedami ter poroča o denarstvenem stanju društva mesto bivšega denarničarja; ki stanuje zdaj v Gorici. Bilanca kaže, da je odbor dobro gospodaril, in ostala gotovna v denarjih prenese se v račun tekočega leta.

Novi odbor je bil enoglasno izvoljen in odborniki Bresausig, Križnič, Terčič in Zega so zopet enoglasno izvolili č. g. Fr. Vidica, dekana, kot predsednika, ki se je s kratkimi besedami za skazano mu zaupanje in čast zahvalil.

Čitalničnim udom so na razpolaganje sledeči listi: Slovenec, Slovenski Narod, Novice, Soča, Edinost, Gospodarski list, Brencelj, Cerkevni glasbenik, Cvetje, Kres, Zvon, Vaterland, Tribune, Triester Tagblatt, Neue Illustrirte Zeitung, Neue fr. Presse, L'Eco del Littorale in Corriere di Gorizia, toraj osemnajst časopisov. Letos so štiri časopisi na novo v čitalnici. Iz tega se že lahko posname, koliko resnično je pisal znani dopisnik med drugim tudi o čitalnici, ktere gostoljubnost — ne bodi mu oponošeno — je marsikteri — krat užival. Pa o tem raji molčim.

Odbor je med drugim v prvi svoji seji sklenil, v postnem času napraviti podučna predavanja s tombolo in petjem, in to bo čitalnici bolj koristilo, nego — plesi. Čitalnice naj ostanejo čitalnice, ne pa plesalnice. Vidite, gospod urednik, da nam še ni treba hoditi učiti se v — Trento, kako da naj čitalnica dela, morda bi se še Trentarji pri nas kaj naučili.

Še eno željo naj tu izrazim. Dopisnik, ki je cel kanalski okraj tako „temeljito“ obdelal, naj bi blagovelil tudi zdaj ob začetku leta objaviti, kako cvete in napreduje čitalnica v tistem kraji, kjer on biva, koliko „besed“ daje vsako leto, koliko časopisov ima itd. Jaz sicer nisem v Kopru študiral, toliko pa vendar vem, da gospod dopisnik zna več, ko hruške peči, toraj le naprej.

Čepovan, 3. jan. — Vreme imamo mrzlo, a krv nam je ostala gorka. To smo imeli priliko opazovati na novo leto pri občnem zboru „katoliško-politiške čitalnice“ in pri besedi, ki je potem sledila.

Občnega zbora se je udeležilo do 30 udov. Gospod predsednik je po kratkem pogledu na delovanje v preteklem letu vabil društvenike k pogostim „shodom“. Povedal je, da po odborovem sklepu bo prihoduje štiri nedelje zaporedoma po popoldanski službi božji shod s kratkočasnim berilom in podučnim govorom. Na to se je odobril letni račun. Potem je tajnik, g. A. Bratuž, govoril o slavnem odklovanju našega državnega poslanca viteza dr. J. Tonkli-ja, ter je predlagal, naj se novemu slovenskemu vitezu poroči čestitanje tega društva. Predlog sprejel se je enoglasno z odobravanjem. Konečno je bila volitev novega odbora.

spoštujemo in čislamo (cenimo, obrajam) svoj jezik, svojo slovensko govornico. — Kako veseli so bili pač naši pradedi, ko sta jim slovanska blagovestnika Ciril in Metodij oznanovale čuda Gospodova v domačem, milem maternem jeziku! Veselite se tudi vi, da je tudi vam dana lepa prilika, da slišite toliko lepih naukov v svojem domačem jeziku. Nikedar pa ne posnemajte tistih nehvaležnih, trapastih Slovencev, ki le par tujih besedij znajo, in se s tistimi ponašajo: svojega milega maternega jezika pa se celó sramujejo in ne pomislijo, da je pregrešno sramovati se svojega jezika in ga zatajiti ali celo pozabiti. Naš slovenski jezik je brat tistega grškega jezika, v kojem se pisali sv. pismo apostoli in evangelisti; uže več tisoč let pošteni ljudje slovenski govoré. Slov. jezik je brat tistega latinskega jezika, v kojem se še zdaj opravlja sv. maša mej rimsko-katoliškimi kristijani. Še pred tisoč leti so brali naši pradedje sv. pismo v slov. jeziku, in po slovensko so prepevali v božji hiši hvalo Bogu. (In še zdaj se mašuje v slov. jeziku v Dalmaciji v 4 škofijah (Senj, Krk, Zader, Spljet) in 7 samostanih! Glej Nilles, Calendarium manuale utriusque Eccl. p. XXIV.)

Naš slov. jezik je lep in gladko teče v njem: božja beseda, sv. pesem in vsaka poštena govornica. — Naš mili materni jezik je najdražja dota, ki smo jo podedovali od svojih starih očetov: dolžni smo torej, hraniti jo, lepsati in tako zapustiti svojim naslednikom. Človeški jezik (govor) je talent, katerega nam je izročil Gospod nebes in zemlje, da bi se z njim okoristili in tako veliko dobička imeli. Kedor svoj materni jezik pozabi, ali ga zataji: tak malopridno zakopje svoj talent: a Bog ga bo kedaj nazaj tirjal z dobičkom vred, (in če talenta z dobičkom vred ne bomo mogli skazati? Prav lepo je pridigoval uže l. 1838 pokojni lavantinski vladika (škof) Anton Martin Slomšek, ki je bil Slovenec z dušo in telesom, pa tudi mož po božji volji, da malo takih. Čejal je v svojem govoru;

Po volitvi se je začela dvorana polniti z narodom, ki se je drenal k besedi, ki je obsegala osem točkov, in sicer: pet pesmi, dve deklamaciji in tombolo. Prav dobro in prijetno so se izvrševale posamezne točke; največ hvale pa je žela „Kovaška“, s katere predavanjem je bilo združeno primerno kretanje.

Po besedi je trajala še nekoliko časa domača zabava, pri kateri se je pokazalo, da po žilah naših ljudi se pretaka vnetja slovenska krv.

Iz Volč, 4. januarja. — Vladarji izvolé si izrek, kateri služi kot načelo njihovemu vladanju. Naš preljubljeni vladar, presvitli cesar izvolil si je glasilo: „viribus unitis“, z združenimi močmi. Lepo glasilo, kajti z združenimi močmi napravljajo se dela, katera občuduje svet, z združenimi močmi ustanavljajo se zadruga, društva, ki podajajo dobirote, katere doseči pojdinim močem bi bilo nemogoče.

V novejšem času začela je prav lepo cvesti družba veteranska, katerej je med drugim tudi ta zadata, da podpira revne, onemogle ude ter da jih častno spremlja k zadnjemu počitku, ko umrjejo. Da družba omenjeno nalogo častno izvršuje, svedočil nam je danes slovesni pogreb umrlega veteranskega člana Ivana Majnika iz Volč. Popoldne ob dveh prišel se je pogreb, kakoršen se je mogel dosedaj na deželi le malokrat viditi. Pred krsto korakali so v obilnem številu zbrani veteranci, katere je vodil načelnik volčanskih veterancev, gospod Franc Gabler. Tolminska godba svirala je žalostni stopaj prav milo in natančno. Pokojnika spremljeval je razen domačih duhovnikov tudi čast. gosp. Dragotin Pencin, za prospeh veteranskega društva zelo vnet gospod, kar naj mi bo dovoljeno tu častno omeniti. Spreveda udeležili so se tudi c. k. okrajni komisar iz Tolmina, gosp. župan tolminski z drugimi gosp. uradniki, udje domačega občinskega zastopa, c. k. finančni stražniki ter obilo družega ljudstva, dasi je bil omejen dan delavnik. Slava jim! Ko so krsto (trugo) položili v grob, odmeval je mogočno strel topičev po mirnej dolini. In ti zvesti tovariši, kateri si bil družtu v dušo in telesom nepremakljivo udan: Udeleževal si se boja, ko te je naš ljubljeni vladar klical vanj, počivaj zdaj mirno, dokler te zopet trombe glas ne pokhče, ne več v boj, temveč po venci zmage.

Čemu neki vse to pišem? Može, kateri ste imeli čast, krvat davek položiti domovini na oltar, podpirajte društvo z obilnim pristopom; za en goldinar na leto, katerega si tudi težak odtrgati more, vam lahko donese enkrat obilne obresti. Čim več vas bude, tem zdatnejšega uspeha se je nadejati. Združenimi močmi!

Iz kobaridskega Kota, 7. januarja. — Jako nas je razveselila vest, ki je bila v zadnji „Soči“ omenjena, da je visoka vlada na osebno prošnjo našega državnega poslanca, viteza dr. Tonkličja, našega domačina iz Brginja, dovolila veliko vsoto 3000 (reci: tri tavižent) goldinarjev kotarskim občinam za napravo ceste, ki pelje od državnice ceste proti Brginju, ki se že dolgo pa jako nerodno dela in zato veliko več stane, nego bi stala, ako bi se zaporedom delala. Zdi se, da tudi pri tej cesti sa rabi mnogo peska; Vi ki imate pri nji opraviti, varujte se, da Vas ne zasuje.

Podpora došla nam je o jako ugodnem času, kajti lanski pridelki so bili pčli in potreba trka na naša vrata; zdaj nam je priskrbljeno delo in zaslužek. Hvala gospodu poslancu! Čudili smo se le tej okoliščini, da je bilo treba osebne prošnje pri visokem ministerstvu, ker vemo, da so bile v deželi izražene in izročene prošnje v tem oziru. Naš glas torej ni bil prodir na Dunaj, zmuznil je bil na poti; a naš poslanec prišedši na Dunaj stori kakor Pavliha, kateremu je bil glas zmuznil v postiljonski trombi, stopi v gorko ministrove sobo in koj začne glas naših prošenj odmevati se po sobi tako tužno in milo, da se minister ni mogel ubraniti solz. Koj pokliče svojega pisarja, visokega gospoda, in mu ukaže, naj piše Kotarjem veselo pismo. Iz tega spoznamo, da ne bo še konec sveta: če tudi nam eno solnce zaide in nam skrije svoj prijazen obraz, izide nam drugo jutro pa drugo še lepše in prijetnejše solčice, ki nas ne peče, ampak le prijetno ogreva za narod in večno pravico.

S Primorske, dne 1. januarja. — (Naši meščanski učitelji.) Težavno je dandanes slovenskim našim učiteljem, da se lotijo delati izpit za meščanske šole, kajti najpreje ti izpiti niso lahki, a potem tudi slovenskih meščanskih šol še nimamo, in torej lotičnim kandidatom ta izpit malo koristi. Vender se zlagam z nekim „Tovariševim“ dopisnikom, ki je svoj čas bil omenil, da bi bilo dobro, ako bi se več slovenskih učiteljev prijavljalo za izpit za meščanske šole. To bi nam gotovo bilo v čast in bi še bolj potrjevalo znani izrek, da „Slovenec je bistré glave“. Čitati je bilo, da je g. Ivan Krajnik, mlad učitelj v Podmelcih blizu Tolmina, napravil minolega meseca oktobra izpit za meščanske šole iz jezikoslovno-zgodovinske stroke z odliko. To je čast vsem primor-

skim slovenskim učiteljem. Primorski Sloveaci imamo sedaj tri učitelje izpitane za meščanske šole (a ne dva — kakor je bilo čitati nekje po pomoti.) Ti trije gospodje so: Ivan Mercina, c. k. učitelj v Gorici, Benedikt Poniž, c. k. učitelj v Kopru, in Ivan Krajnik, učitelj v Podmelcih. Precej nam je pa še bistroglatih slovenskih učiteljev, katerim bi svetovali, da se podvržejo izpitu za meščanske šole. Da se razvidi, kaj in kako se pri teh izpilih zahteva, navesti hočem pismena in ustmena vprašanja, katera je dobil pri izpraševalni komisiji v Kopru g. Krajnik. Nadejam se, da s tem marsikomu ugodim. (Radi pičlega prostora izpustili smo dotična vprašanja, a pripravljeno smo z dovoljenjem g. dopisnika pokazati jih gg. učiteljem, ki bi po njih prašali. Ur.)

Z dežele, 27. dec. 1883. (Castikarstvo, obrekovanje, opravljanje, pa kršč. ljubezen.) (Radi pomanjkanja prostora smo dopis jako okrajšali in nekatero oblike premenili. Ur.) Obrekovanje ni nikedar dovoljeno; očitno je, da se ne smejo raznašati neresnične reči. In če je kedo nevedé in nehoté kaj takega storil, vžnost mu je, da čim brže to popravi. Sofoklej bi dejal: Vsi smrtniki smo zmotam podvrženi: A pametni se trudi popraviti pogrešeno, ko spozna, kaj je pogrešil! Tako n. pr. bi imel jaz popraviti nekaj, kar je bilo v dopisu „iz gôr“ v 51. listu „Soče.“ Jaz nisem pisal tako obsežno: „naši štacunarji dobijo po 3 fite“, nego — če se prav ne motim — tako le: „kak gospod dobi itd.“ Obrekovanje je tedaj obsojeno za dobro; kaj pa opravljanje (ogovarjanje)? Ono je nepotrebno očitovanje pregreškov bližnjega: kader se namreč brez vsake potrebe iz lahkomiselnosti ali iz zlobe in sovražstva razglajajo nedostatnosti (pomanjkljivosti) bližnjega, za koje nijeden ne zna, ali vsaj ne zna nijeden v onem kraju, kjer se to govori.

Razglasenje resnične slabosti bližnjega je včasih dovoljeno, v nekaterih okoliščinah celo zapovedano, n. pr. kadar to zahteva naša posebna ali bližnjega ali občinska korist ali ljubezen do njega, komur se velika škoda dela, ali kadar tirja to postavna oblast ali dolžnost stanu!

Zakaj to pišem? Zato ker nekateri ljudje imajo navado, da se skrivajo za katekizem in za keršansko ljubezen, kadar se jim resnica pové. Namesto da bi na prsi tolkli kakor evangelijski colnar, spoznavši svojo krivico, se hudujejo nad onim, ki jim hoče oči odpreti, da bi spregledali, ter upijejo, da keršanska ljubezen se zanemarija. Ali tedaj ni mogoče razkrivati v časniku slabosti svojega bližnjega in vendar ohraniti kristj. ljubezen do njega? Menim, da ipak! Jaz bi dejal: Kedor je nasprotnik stvari, še ni sovražnik (ali fajnt) osebe; če dopisuješ v časnike, s tem sam o se nisi zatajil krš. ljubezni. Kader tirja ljubezen do bližnjega, kateremu se velika škoda dela, se lahko oglasiš proti uzročiteljem one škode. Za resnico in pravico: z govorom in peresom! Ne proti osebi, ampak proti stvari!

Ogovarjalec slabega, zagovornik dobrega.

Politični pregled.

Sedaj, ko vlada v notranjih zadevah politična suša, razpravljajo listi več nego je potrebno govor solnograškega poslanca in dvornega svetnika Lienbacherja. Ta gospod je naenkrat sprevidel, da so zahteve Čehov, Poljakov in družih Slovanov prenapete, posebno ne odobruje zahteve Čehov, da morajo biti uradniki na Češkem in Moravskem obeh deželnih jezikov popolnoma zmožni, tudi ni zadovoljen s Poljaki, ker zahtevajo preveč gledé takozvane decentralizacije železničnih uradov. Gledé Čehov, meni gospod svetnik, bi zadostovalo, da bi češki uradniki popolnoma znali oba deželna jezika, nemški in češki, Nemcem pa da ni treba znati češkega jezika, ako hočejo postati uradniki v popolnoma nemških okrajih. Čehi hočejo pa polno enakopravnost: ako se mora Čeh nemški jezik učiti, naj se uči tudi Nemec češki.

Ustavovorni listi se g. Lienbacherju zelo dobrikajo, da bi jim pomagal grofa Taaffeja vreči; a komu bi g. dvorni svetnik največ škodil?

Na Dunaji mudil se je ogerski ministerski predsednik Tisza, ki je bil tudi od cesarja sprejet in se je dalje časa z njim razgovarjal. Nekateri hočejo temu potovanju ministra Tisze pripisovati veliko važnost, drugi pravijo, da je temu povod navada, da se ob novem letu cesarske družini, udom cesarske hiše in drugim visokim osebam na Dunaji običajna voščila izrazijo. Ker se uradni ogerski listi zelo trudijo, da bi politično važnost temu pohodu odrekli, bi skoraj

mislili, da je nasprotno resnica. Do te misli nas privede se vé da tudi to, da ni še rešeno vprašanje radi postave o zakonu židov s kristjani ter da je 61 udov ogerske gosposke zbornice svoje prošnje za vstop v to zbornico ponovilo in da 60 teh udov je vstop tudi dobilo. Vsakako se pa vidi, da je tudi ogerski laži-liberalizem skoro že odgospodaril. Nasledki bodo isti kakor pri nas: nezadovoljni narodi in strašanski dolgovi.

Gospod David, ki je dal v Zagrebu madjarske grbe razobesiti, pouzročil je na Hrvaškem brezkončno nezadovoljnost. Hrvati ga bodo imeli dolgo časa v spominu, se vé da ne v dobrem. Poročali smo že o nesrečah, ki izvirajo posredno ali neposredno iz onega postopanja in o hudih prepirih in borbah v sedanjem hrvaškem saboru, ki se še nadaljujejo. V zadnjem času obravnaval se je v odseku predlog Vojnovičev, je li madjarska vlada vsled znanega postopanja prelomila pogodbo, skleneno med Madjari in Hrvati, ali ne. Po daljši razpravi, katera ni bila brez burnih prizorov, obveljal je predlog, da se v saboru pripozna, da je bila pogodba prelomljena ter da se zato skrbi, da se kaj jednacega ne pripeti več.

V Rim je 9. t. m. prišlo do 12.000 ljudi iz vseh krajev Italije, da bi se udeležili svečanosti, ki se je vršila na čast ranjkemu kralju Viktorju Emanuelu. Kakih 25.000 oseb šlo je v sprevedu h grobu kraljevemu v Panteon ter je položilo tam na njegovo rakev mnogo vencev.

Bolgarski knez zaključil je sobranje s prestolnim govorom, v katerem se poslancem zahvaljuje za njih vzgledno delovanje, izrazuje nado, da novi vojni minister, ki ima dan na dan iz Rusije priti, reši ugodno vojno vprašanje, in jim vošči končno srečno novo leto.

Na Španskem ni še ročena ministerska kriza. Od več strani kraljevine čujejo se glasovi, ki pričajo, da v Španiji vré in da nastane lahko kaj.

Domače in razne vesti.

Vabilo. Podpisani odbor slovenskega narodnega političnega društva „Sloga“ vabi s tem vse p. n. gosposde društvenike k rednemu letnemu občnemu zboru, ki bo v četrtek, 17. januarja t. l., ob 11. uri predpoldne v prostorih podpornega društva v Gorici, na Travniku h. št. 16 I. nadstropje s sledečim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednikov.
2. Poročilo tajnikovo.
3. Poročilo blagajnikovo.
4. Peticija do visokega c. k. kmetijskega ministerstva za vpeljavo deželnega kulturnega sveta na Gorškem.
5. Resolucija do visoke c. k. vlade za urejeno širjenje in ravnanje državne koroške ceste ob Soči.
6. Prošnja do visokega c. k. naučnega ministerstva za državno podporo slovenskih otroških vrtov v Gorici.
7. Razni morebitni nasveti gg. društvenikov.
8. Volitev predsednika, 9 odbornikov in 4 namestnikov.

Gledé na važnost dnevnega reda in gledé na to, da občni zbor ni sklepčen, ako se ne snide zadostno število društvenikov, vabi in nadeja se podpisani odbor, da se p. n. gg. društveni člani udeležijo tega zboru v prav obilnem številu. V Gorici, 3. januarja 1884. Za odbor slov. narodn. političnega društva „Sloga“: dr. J. Tonkli, predsednik; Fr. Povše, tajnik.

Goriška čitalnica poslala je deputacijo štirih odbornikov k prevzvišenemu in milostljivemu gospodu kneznadškofu dr. Alojziju Zornu, katera mu je izročila diplomu častnega uda. Knez je deputacijo prijazno sprejel ter izrazil v prav lepih besedah svojo naklonjenost do prvega slovenskega društva v Gorici.

† **Antonija Maurer,** učiteljica ročnih del na tukajšnjem c. k. učiteljskem izobraževališči, hči bivšega našega odgovornega urednika g. Antona Fabijanija, umrla je preteklo sredo ob 10¼ ure zvečer po dolgi in težki bolezni. Šibka bila je že dalje časa in zastoj je bilo vse prizadevanje, da bi ji zdravlje in življenje ohranili. Zadnje dni je bila včasih v nezavesti. Eno uro, predno je umrla, se je naenkrat kakor probudila in je prosila, naj pokličejo mater, katere tisti trenotek ni bilo pri nji, da se od nje poslovijo. Pač mil prizor, ko se je hčer poslavljala od matere za na pot v večnost. Družina je potem začela moliti in med molitvijo je ranjka svojo dušo mirno in brez bolečine izdihnila. Večni ji pokoj! Zavod zgubil je v nji krepko moč, učiteljske kandidatnje jako spretno in ljubezljivo učiteljico, a sin Gvidon skrbno mater. — Pogreb bil je danes popoldne z obilnim in odličnim spremstvom. Oče, sin in brat so se ga udeležili. Naj blaga ranjca v miru počiva!

V Grgarji prodajal je neki apostel za božične praznike psalme v slovenskem jeziku po 50 kr., novi testament po 20 kr., dekletom pa po 10 kr. Bil je Interanski agent. Rojaki, varujte se ga.

Za Pirčev spomenik so darovali: Vinko Dolschein, posestnik v Gorici, 5 gl. — dr. Aleksij Rojic, zdravnik, 5 gl. — Kati Učar, kuharica, 1 gl. — Franca Hačevčič, kuharica, 1 gl. — Janko Leban, učitelj v Lokvi, 1 gl. — Andrej Jeglič, deželni računarnar, 1 gl. — Josip vitez dr. Tonkli, 1 gl. — Jožef Nanut, posestnik v Št. Andreži, 1 gl. — Nikolaj dr. Tonkli, odvetnik in deželni poslanec, 1 gl. — Andrej Kocijančič, deželni poslanec, 1 gl. — znaša 18 gl. — Prenešek 1: gl. Vkup 29 gl.

Za Kocijančičev spomenik sta darovala: Fr. Vidic, dekan v Kanalu, 2 gl. — Anton Ukmar, vikar v Ligi (Marija Celj), 2 gl. — Prenešek 273 gl. Vkup 277 gl.

Društvo zdravnikov poknežene grofije goriške in gradiške bo imelo v nedeljo, 13. t. m., ob 10. uri zajutra v deželni dvorani svoj letošnji občni zbor. Dnevni red obsega naslednje točke: 1. Predlog, kako bi se zabranilo razširjenje pellagre na Goriškem; poroča dr. B. Schiavuzzi iz Trziča. 2. Potrjenje notranjega društvenega vodila; poroča dr. M. Babarovich. 3. Predlog o vpeljavi tarifa za zdravniško pomoč; poroča dr. Aleksij Rojic. 4. Volitev odbora za leto 1884. 5. Morebitni predlogi. O sestavljenih tarifnih govorih se po mestu mnogo. Občinstvo se strinja v tem, da bo zanaprej smrt veliko dražja, ko zdaj, in da bo moral varovati se bolezni, kdor bo hotel ohraniti svoje hranilnične bukvice nedotaknene. S tem pa ni še rečeno, da so občinstvu tarifi natančno znani, in če so znani, ni še rečeno, da jih občni zbor odobri. Priporočali bi gospodom zdravnikom, naj bi se ozirali na naše razmere goriške in naj bi sprejeli take tarife, ki so našim razmeram primerni.

Neki oče nam piše ter nas prosi, da bi objavili tej vrste: Šolska postava od 20. avg. 1870. l., ki je pri nas kakor drugod v Avstriji veljavna, zahteva v §. 47, da število učnih ur pri otrocih prvih štirih šolskih let ne sme biti višje nego 24 na teden. A vender se 8 letne deklice na tukajšnji vadnici podučujejo 28 ur na teden, kar se meni zdi preveč in nepostavno. Mislite si šibko dekletce osmih let, ki mora kak dan sedeti od 8-12 in potem zopet od 2 do 4 ure, tedaj polnih 6 ur na dan v šoli, in sicer po zimi in v taki šoli, kakeršna je v Gorici, ki je za vse drugo bolj sposobna nego za šolo. Kaj tacega se še od dečkov 16tih do 18tih let na gimnaziji ne zahteva. K temu je pa treba še dostaviti, da v teh 28 urah še ni poduka v petji in telovadbi. Teh dveh predmetov se sploh te deklice ne učé prav nič. Zakaj ne, ne vemo. Saj vender §. 3 šolske postave jasno govori, da sta na ljudski šoli petje in telovadba zapovedana predmeta, in vsacemu je znano, kako zlasti petje dobro vpliva pri odgoji mladine. Meni vsaj se zdi to velika napaka, da se popolnoma zanemarija na zavodu, ki bi hotel biti v zgled drugim.

V Čepovanu so ustanovili tamošnji cecilijanci, katerim sta se pridružila tudi č. gg. vikarja iz Gorenje Tribuše in Lokovca, dne 1 jan. t. l. podružnico, kateri je načelnik ondašnji vikar, č. g. Bl. Grča, pevovodja pa g. Štef. Šuligoj. Čestitam vrlim Čepovancem, ki so zmerom, za vse dobro in blago vneti ne samo z besedo, ampak tudi v dejanji. Ta podružnica je na Goriškem prva; cecilijanci po drugih krajih naj ji ne pustijo te časti, da bi bila edina in zadnja!

Nesreča prigodila se je pretekli teden, kakor se nam poroča, na cesti iz Gorice v Dornberg blizu prvaškega mosta. Dva uštrična vozova sta tako nesrečno zadela drug ob drugi, da je en voznik padel z voza in je ostal v nezavesti. Prenesli so ga v goriško bolnišnico, kjer se je spet zavedel.

Na skladovnej cesti, ki pelje iz Ajdovščine v Šmarje, ravno na ovinku med Plačami in Križem, „pod vodiščem“ je 5. t. m. pod večer voznik, ki je peljal vino od podžupana iz Velicih Zabelj, zavozil in vso tekočino, blizu 200 fr. vrednosti, samemu sebi in nekemu krčmarju iz Ajdovščine razlil. V istej noči od 5-6. t. m. je pa gorelo pri omenjenem podžupanu. Zgorela mu je hiša in vsi letošnji pridelki. K sreči je nekoliko zavarovan in velika sreča za vse, da je bila ona noč silno mirna. Sploh je mož letos kaj nesrečen. Dal Bog, da bi si pošterjak kmalu opomogel.

V Križi imeli so o božičnih praznikih navadno tridnevno pobožnost, nekak misijon, katerega se je ljudstvo udeleževalo v prav obilnem številu.

Bolški delavci, ki so iskali zaslužka pri arlberški železnici, morali so, kakor se nam pripoveduje, prazni vračati se domov, ker so podjetniki sprejemali delavce z Laškega, avstrijske so pa poslavljali. Ako je to res, ali bi ne hoteli poverjeniki „Sloga“ po Bolškem nabrati potrebnih dokazov in naznaniti jih

političnemu društvu v Gorico, da napravi „Sloga“ zaradi tega pritožbo na visoko c. k. ministerstvo? Molčati se o tem ne sme, ampak obesiti je treba stvar na veliki zvon, da ne bodo tujci domačinom jemali kruha iz ust.

Iz Tolmina. Rokodelsko bralno društvo si je izvolilo dr. Roberta Miani-ja, pravdosrednika, za predsednika, narodna čitalnica pa zopet gospoda notarja dr. Janeza pl. Premersteina. Važnih sklepov ni bilo v nobenem društvu. — Dne 29. pr. m. je bil gosp. Josip Devetak enoglasno zopet za tolminskega župana izvoljen.

Z novim letom nastopil je „Ljubljanski Zvon“ svoje četrto leto. Zavednim Slovincem, ki ljubijo lep-sloven in znanstven list, ni ga treba posebe priporočati, ker je splošno priznan kot popolno odgovarjajoč svojemu namenu. Tovarš mu „Kres“ izhaja v Celovci v založbi tiskarne Družbe sv. Mohora in ima z „Zvonom“ enako zalačo, če tudi po nekoliko drugi poti. — Šoli in odgoji služita v Ljubljani dva lista. „Učiteljski Tovarš“, katerega urejuje slovenski odgojitelj in učitelj, g. Andrej Praprotnik, začel je svoje 24. leto. Tega lista delo za šolo in slovensko slovstvo je jako uspešno. — „Vrtec“, časopis s podobami za slovensko mladino, izdaje g. Ivan Tomšič, učitelj ljubljanski uže 14. leto. Oba lista toplo priporočamo šolnikom in za učečo se mladino. — Kmetijski poduk siri na Goriškem „Gospodarski List“, ki izhaja enkrat na mesec in stane na leto 1 gl. 20 kr. — Namesto prestalega „Slovenskega Prijatelja“, katerega je izdajal g. Andr. Einspieler v Celovci, začel je izhajati z novim letom v Ljubljani „Duhovni Pastir“, čegar urednik je s sodelovanjem več duhovnov g. Anton Kržič. Ta list namenjen je pridigarjem, katehetom in duhovnikom sploh. Prvi zvezek, obsegajoč tri tiskane pole, je mnogoobsežen po vsebini in spričuje, da je v spretnih rokah. Priporočamo ga prav gorko č. duhovščini. Zalaga ga „Katoliška bukvarna“ v Ljubljani in stane za celo leto (12 zvezkov) le 4 gl.

Listnica uredništva. Gosp. Ceciljancem: stvar smo izročili pisatelju onega lista. — G. dopisn. iz Ljubljane: danes nismo mogli; hvala. — Z dežele, s Kobaridskega, iz Polje, iz Istre, iz zavetja gradiške občine: morali smo odložiti; prosimo potrpljenja. Listnica opravištvu: Sl. bralno društvo v Vipolzah: poslano naročnino 4 gl. 40 kr. prejeli; hvala.

Poslano.

G. T. J. v B.

Odstopil zaradi odvisnosti K-a pa kristj. ljubozni. Za sé mi ni! Konec — mir!

Trentar.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najrdovratniše žilodene bolezni. Prev. izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črvenim boleznim in proti glitiam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper boli tok, bojast, zoper bitje sreater čistijo pokvarjeno kri. One ne pregzajajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis in v lekarni Alla Madonna v Kormina. Ena steklenica stane 30 novcev.

Salonska obleka od 22 do 66 gl.

Zaloga robe

in

izdelovalnica

VSakovrstne obleke

civilne, vojaške in duhovske.

M. POBERAJ

v Gorici, na Travniku, h. št. 28

pred kosarno,

se toplo priporoča slavnemu občinstvu za točno in pošteno postrežbo.

Hlače iz mešanine (stof) od 3 do 15 gl.

Obleka iz mešanine (stof) od 10 do 48 gl.

Zimske suknje od 16 do 60 gl.

The London Bodega Comp.

Na Dunaji, Kärnthnerstrasse, 14. V Trstu, prehodna zaloga, via S. Nicolò 17.

Neposredno vvažana prava in nepoplačna španska in portugalska vina, angleška žganja, Specijaliteta, Zdravniška vina, Malaga Sect, Vino Santo, Alicante od profesorja dr. L. ROESLER-ja (c. k. poskuševališče v Klosterneuburgu) za šibke in belne dobro spoznane.

Šiva se po meri.

SAMO

pri Ignaciji Steinerji v Gorici, nasproti nadškofjski palači,

dobi se najbolje in najceneje obleka za gospode, dečke in otroke vsake vrste in velikosti na poljubno izbiro vedno gotova.

Čudovito dober kup!

1 zimski suknja od 10 gl. naprej,
1 zimski obleka za gospode od 10 gl. naprej,
1 hlače za gospode od 3 gl. naprej,
1 obleka za otroke od 2 gl. 20 kr. naprej.

Poprave vsake vrste najceneje.

Obrazci na ogled brezplačno in poštine prosto.

Kar ne pristojno, vzamemo radi nazaj.

CVET ZOPER TRGANJE

po dr. Maliču

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, terganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ s zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinskej bolezni na nogi silno trpeli in razna Gomača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujsa prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vspeh, da so se po kratkej rabi opostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji p. Celji.

Plavinski zeliščni sirup krajuski, izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prsne in pljučne bolečine; 1 steklenica 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv., ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavoj.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštanim povzetjem v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. TRNKOCZY-ja na Mestnem tergu v Ljubljani.